

stede. Det har jeg fundet Anledning til at yttre. Jeg tror ikke, at det er en rigtig Opfattelse, at det at opretholde de store Fabrikker er nødvendigt af den Grund, at vi have en Overbefolkning. Vi savne tværtimod Arbeidskraft overalt paa Landet, og vi savne den meget haardt, og naar det er Tilfældet, finder jeg, at det ikke alene er mindre heldigt, men snarere uheldigt at støtte den større Industri, thi det vil forøge og opretholde det Misforhold, der er tilstede.

Ordføreren (Mazén). For at det ærede Thing ikke skal faae overdrevne Forestillinger om den Differenee, der er imellem den ærede Finansministers og mine Beregninger, vil jeg tillade mig at gjøre opmærksom paa, at den ærede Finansministers Resultat er 59,000 Kr. større, saa at der derefter bliver 286,000 Kr., medens jeg faaer 227,000 Kr. Jeg vil selvfølgelig gaa ud fra, at jeg har begaaet en Feil paa et eller andet Punkt, men jeg haaber, at det ærede Thing vil se, at Resultaterne dog ikke divergere saa overmaade meget. Jeg skal dernæst tillade mig et Par Ord til det ærede Medlem for 9de Kreds (Griffstrup). Det ærede Medlem fremhævede, at vi ikke havde gjort Noget for de Uformuende og Arbeiderklassen, kun givet Anhydninger i saa Henseende. Det forekommer mig dog, at der er talende Kjendsgjerninger i Lovforslaget, som vise, at vi ærlig have bestræbt os for at lette Byrden for de Uformuende. Naar det ærede Medlem sammenligner de Positioner, som netop gaa ud paa at fritage Fornødenhedsartikler, før og nu, tror jeg, at det maa erkjendes, at der virkelig er Alvor i vor Bestræbelse for at komme de Uformuende imøde. Men naar det ærede Medlem saa siger, at vi ikke have antydet yderligere Skridt til Løsningen af det sociale Spørgsmaal, forekommer det mig, at det er at forlange for meget, naar man fordrer, at vi i en Toldlovsbetænkning skulde udtale os om den Slags Foranstaltninger, som det ærede Medlem hentydede til. Men netop det, at det ærede Medlem har den Slags Foranstaltninger i Baghaanden, forekommer mig at staa i den besynderligste Modsigelse med, at det ærede Medlem vil have yderligere Medsættelse. Jeg gad vide,

hvoreledes man skulde kunne offre Noget til alle de Formaal, som det ærede Medlem antydede, og saa ved Siden deraf overkomme at formindste Skatterne. Det forekommer mig virkelig, at der er en Modsigelse i saa Henseende. Og naar det ærede Medlem endvidere henviser til, at vi jo nu vandrer i Orkenen og forsaavidt ikke behøve Penge, vil jeg dog spørge det ærede Medlem, om han betragter det at vandre i Orkenen som den normale Tilstand, hvorefter man kan indrette sig. Jeg tror, at det er en forbigaaende Trolldom, som nok ved Veilighed skal brydes, og som man ikke kan indrette sig efter, og det er min Overbevisning, at vi maa kunne indrette os paa et livligt Reformarbejde, og at der nok vil ske en Forandring i den abnorme Tilstand, denne Visnepolitik, som vi nu plages af. At indrette sine Indtægter efter den nuværende Tilstand forekommer mig at ville være en fuldstændig Bilsfarelse. Naar det ærede 2det Medlem for 7de Kreds (Hauerslev) fremhævede, at det var den store Industri, de store Fabrikker, vi beskyttede, maa jeg gjøre opmærksom paa, at det ikke er den store Industri, men Industrien i det Hele og særlig ogsaa Haandværket og den lille Industri, som vi fortrinnsvis have haft for Øie og fortrinnsvis ville hjælpe paa. Hvad Grundene end maatte være, staar den Kjendsgjerning fast, at Arbejdsstyrken drager til Vlyerne, og med dette som Udgangspunkt og Forudsætning forekommer det mig, at man maa søge at drage Omjorg for, at der der ogsaa er Arbejde at faae. Endnu er der en Bemærkning af det ærede Medlem, som jeg glemte for, men som jeg maa tillade mig at sige et Par Ord om. Det ærede Medlem fremhævede, at Udvalget ikke havde været stillet frit. Ja, det kommer jo an paa, hvad man forstaar derved. Vi have ikke været stilledes saaledes, at vi havde Bevidstheden om, at det kun kom an paa, hvad vi vilde, og at det vilde vi kunne sætte igjennem, og saa behøvede vi ikke at bryde os om, hvad de andre Myndigheder mente. Men en saadan Frihed, der meget ligner Generaadighed, antage vi heller ikke stemmer med vor forfatningsmæssige Ordning. Følg den have vi tre Faktorer, som skulle enes om enhver Lov, ogsaa om en Toldlov, og derfor anse vi det for en Pligt for enhver af Deltagerne at vise Smøde-